

PRIJEDLOG

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Interpelacija o radu Vlade Republike Hrvatske u vezi s njezinom ulogom u postupku pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država o sklapanju Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP) – Izvješće Vlade Republike Hrvatske

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/15-08/05, urbroja: 65-15-03, od 21. svibnja 2015. godine

Na temelju članka 147. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske povodom Interpelacije o radu Vlade Republike Hrvatske u vezi s njezinom ulogom u postupku pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država o sklapanju Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP), koju je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio 21 zastupnik u Hrvatskome saboru, daje sljedeće

I Z V J E Š Ć E

Pregovori o sklapanju Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP) između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država vode se na temelju Smjernica za pregovore sveobuhvatnog trgovinskog i investicijskog sporazuma, pod nazivom Partnerstvo za transatlantsku trgovinu i ulaganja između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država koje je Vijeće za vanjske poslove (u formatu ministara trgovine) usvojilo 14. lipnja 2013. godine. Jednoglasnom odlukom vlada svih država članica, 9. listopada 2014. godine, prvi put u povijesti pregovaranja trgovinskih sporazuma objavljene su Smjernice za pregovore TTIP-a koje su od tada javno dostupni dokument br. ST 11103/13 RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

Smjernice za pregovore TTIP-a jasno određuju prirodu i sadržaj sporazuma, preambulu i opća načela i ciljeve po područjima. Europska komisija, koja u okviru Zajedničke trgovinske politike Europske unije pregovara sa Sjedinjenim Američkim Državama u ime svih država članica, nema ovlasti pregovarati ni o jednom području ili izvan ciljeva koji su navedeni u Smjernicama za pregovore. S tim u vezi, Smjernice za pregovore jasno navode da se će se „nastaviti primjenjivati zakonodavstvo, propisi i zahtjevi Europske unije i država članica vezani uz uvjete rada i radnika“ (točka 18.), kao i da će se „očuvati visoki europski standardi javnih službi u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, posebno Protokolom br. 26. o uslugama od općeg interesa, a uzimajući u obzir europske obveze u tom području, uključujući obveze iz Općeg sporazuma o trgovini uslugama“ (točka 19.).

Republika Hrvatska sustavno je liberalizirala svoju trgovinu od 2000. godine kada je postala članica Svjetske trgovinske organizacije, preko bilateralnih sporazuma o slobodnoj trgovini koje je sklopila i primjenjivala u trgovini sa zemljama Jugoistočne Europe (CEFTA), Europskim sporazumom o slobodnoj trgovini (EFTA), Turskom i Europskom unijom, do članstva u Europskoj uniji. Kao članica Europske unije, od 1. srpnja 2013. godine Republika Hrvatska postala je dijelom unutarnjeg tržišta Europske unije, a u odnosu na treće zemlje primjenjuje Zajedničku trgovinsku politiku Europske unije, uključujući sve izravno primjenjive uredbe i sve bilateralne preferencijalne trgovinske sporazume koje je Europska unija sklopila s trećim zemljama prije članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Za malo gospodarstvo kao što je hrvatsko, posebno je važna međunarodna trgovina zato što jača domaću konkurentnost i produktivnost, donosi veću internacionalizaciju gospodarstva, otvara nova radna mjesta, nova tržišta i donosi više ulaganja. U tom kontekstu, slobodna trgovina donosi nove poslovne prilike za hrvatske gospodarstvenike, a istovremeno odredbama sporazuma o slobodnoj trgovini definiraju se jasna međunarodna pravila za poslovanje.

Uzimajući u obzir situaciju prije hrvatskog članstva u Europskoj uniji, Vlada Republike Hrvatske smatra da su se Republici Hrvatskoj otvorile nove i velike mogućnosti za rast gospodarstva i trgovine kroz mrežu trgovinskih sporazuma koje je Europska unija sklopila i o kojima vodi pregovore s trećim zemljama. Republika Hrvatska je ulaskom u Europsku uniju postala dio najvećeg i najjačeg svjetskog gospodarstva što predstavlja iznimnu priliku za izlazak na svjetska tržišta. Statistički podaci o hrvatskom izvozu na treća tržišta govore u prilog tome, jer je primjena svih povlaštenih trgovinskih sporazuma kojih je Republika Hrvatska postala stranka članstvom u Europskoj uniji doprinijela, između ostalog, i rastu hrvatskog robnog izvoza u 2014. godini za 7,9% u odnosu na 2013. godinu.

U tom kontekstu, Vlada Republike Hrvatske smatra da su pregovori sa Sjedinjenim Američkim Državama posebno važni i stoga snažno podržava pregovore za sklapanje Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP) jer se radi o konkretnoj prilici da Europska unija i Sjedinjene Američke Države stvore najveći prostor slobodne trgovine na svijetu. Uklanjanjem prepreka u trgovini, kako carinskih tako i necarinskih, boljom regulatornom suradnjom u pojedinim, odabranim sektorima i usklađivanjem standarda, pri čemu će se uvijek voditi briga o interesima europskih građana, otvaraju se velike prilike za rast i zapošljavanje te razvoj inovativnih proizvoda i usluga. TTIP je jedinstvena prilika za hrvatske izvoznike, posebno one koji već posluju na tržištu Sjedinjenih Američkih Država. Investitori s obje strane Atlantika imat će lakše uvjete poslovanja, a o tome izravno ovisi i rast hrvatskoga gospodarstva.

S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske pokrenula je proces izrade studije utjecaja TTIP-a na hrvatsko gospodarstvo, društvene odnose (rad, zdravstvo, obrazovanje i druge javne usluge) i zaštitu okoliša. O tome je Vlada Republike Hrvatske 23. travnja 2015. godine uputila odgovor na zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy, u kojem se izričito navodi da je Vlada Republike Hrvatske u procesu izrade studije utjecaja TTIP-a na hrvatsko gospodarstvo, nakon čega planira povesti široku javnu raspravu o pregovorima, odnosno intenzivirati aktivnosti radi informiranja javnosti te poslovne zajednice o koristima TTIP-a u koje namjerava uključiti i organizacije civilnog društva i građane. Ukupni učinci TTIP-a na hrvatsko gospodarstvo trenutačno se ne mogu izračunati, jer još uvijek nije poznat ishod pregovora. Tako nisu, na primjer, dogovoreni svi uvjeti pristupa europskih roba i usluga američkom tržištu, kao ni pravila za ulaganja i javne nabave te elementi buduće regulatorne suradnje.

Vezano za dokument *Prioriteti Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije* iz ožujka 2015. godine, Vlada Republike Hrvatska podsjeća kako je, od pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, usvajala popise prioriternih akata i dosjea Republike Hrvatske za polugodišnje cikluse pojedinih predsjedanja Vijećem Europske unije i dostavljala ih Hrvatskome saboru. S obzirom na važnost početka novog petogodišnjeg institucionalnog i političkog ciklusa u Europskoj uniji, nakon izbora za Europski parlament u drugoj polovici 2014. godine, te imenovanja nove Europske komisije i novog predsjednika Europskog vijeća, Vlada Republike Hrvatske je 5. ožujka 2015. godine usvojila Prioritete Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije, u kojima se, uz uobičajeni osvrt na prioritetne dosjee za Republiku Hrvatsku tijekom tekućeg predsjedanja Vijećem Europske unije, daju ključne smjernice i prioriteti za djelovanje Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije tijekom 2015. godine i novog ciklusa u Europskoj uniji. Pri definiranju prioriteta Vlade u djelovanju u institucijama Europske unije, posebno u Vijeću Europske unije, uzeti su u obzir i ključni dugoročni prioriteti Europske unije, kako su definirani u Strateškom programu Europske unije u vrijeme promjena, usvojenom od strane Europskog vijeća u lipnju 2014. godine, te političkim smjernicama nove Europske komisije iz srpnja 2014. godine i Radnom programu Europske komisije za 2015. godinu.

Dokument *Prioriteti Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije* ima cilj sažeto i sveobuhvatno osvrnuti se na zadane strateške i prioritetne aktivnosti Europske unije, te u tom kontekstu dati okvirne i ključne smjernice za djelovanje, kao i identificirati prioritete resornih politika za Republiku Hrvatsku.

Vlada Republike Hrvatske u navedenim Prioritetima stoga ističe da će u djelovanju u institucijama Europske unije posebnu pozornost pokloniti aktivnostima i mjerama povezanim s gospodarskim oporavkom i rastom, kreiranjem novih radnih mjesta (osobito za mlade) i povećanjem investicija. Pripreme za pristupanje Schengenskom području i daljnje pozicioniranje na energetske i prometne pravce Europe, daljnji su prioriteti, kao i nastavak procesa proširenja Europske unije, te aktivnosti Europske unije na globalnom planu.

U tom smislu i u kontekstu jačanja globalne privlačnosti Europske unije, Republika Hrvatska podupire sveobuhvatnu reviziju trgovinske politike Europske unije te nastavlja aktivno doprinositi u pregovorima o TTIP-u sa Sjedinjenim Američkim Državama, kao ključnim strateškim partnerom Europske unije. Vlada Republike Hrvatske snažno podupire zaključivanje TTIP pregovora, uz vođenje računa o primjerenoj transparentnosti pregovora, kao i poštivanju relevantnih standarda Europske unije jer sklapanje uravnoteženog Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP) može doprinijeti sveukupnom

gospodarskom rastu Europske unije.

Dokument Prioriteti Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije je, prije usvajanja od strane Vlade Republike Hrvatske, predstavljen i raspravljan i na sjednici Odbora za europske poslove Hrvatskoga sabora, 27. veljače 2015. godine.

Specifični elementi stajališta Republike Hrvatske o svakom pojedinom dosjeu na dnevnom redu sastanaka Vijeća Europske unije razrađuju se i usvajaju kroz pojedinačna stajališta Republike Hrvatske, te se dostavljaju Hrvatskome saboru i razmatraju na njegovim sjednicama sukladno odredbama Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/2013).

Vezano uz navod kako Vlada Republike Hrvatske nije zauzela jasno stajalište o tome da se u slučaju TTIP-a radi o tzv. mješovitom ugovoru, odnosno ugovoru podijeljene nadležnosti između Europske unije i država članica, Vlada Republike Hrvatske ističe kako se predstavnici Ministarstva vanjskih i europskih poslova na svim radnim tijelima Vijeća Europske unije, na kojima se raspravlja o sporazumima o slobodnoj trgovini, sustavno zalažu za to da svi sporazumi o slobodnoj trgovini i ulaganjima o kojima se trenutačno pregovara ili se sklapaju sa trećim državama, budu sklopljeni kao mješoviti sporazumi. Takav stav usvojila je i Vlada Republike Hrvatske na Koordinaciji za vanjsku i europsku politiku, 18. veljače 2014. godine, vezano uz sporazume s Kanadom i Singapurom, a s tim stavom upoznat je i Odbor za europske poslove Hrvatskoga sabora dopisom Ministarstva vanjskih i europskih poslova od 11. lipnja 2014. godine, koji je upućen kao odgovor na dopis Hrvatskoga sabora od 5. lipnja 2014. godine, u kojem se izričito navodi stav Ministarstva vanjskih i europskih poslova da bi se i TTIP trebao sklopiti kao sporazum podijeljene nadležnosti.

Svoje stajalište Vlada Republike Hrvatske temelji na činjenici da sporazumi Europske unije o slobodnoj trgovini koji su do sada ispregovarani obuhvaćaju čitav niz pitanja koja prelaze okvire isključive nadležnosti Europske unije za trgovinsku politiku, kako je utvrđena člankom 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Prije svega to se odnosi na poglavlje o ulaganjima, koje je vrlo široko i obuhvaća niz pitanja koja su u isključivoj nadležnosti država članica (kao što su portfolio ulaganja, pitanja eksproprijacije, odredbe o rješavanju sporova). Postoje i druga pitanja koja se reguliraju sporazumima o slobodnoj trgovini, a koja također zadiru u područja koja nisu u isključivoj nadležnosti Europske unije, kao što su npr. pitanja pružanja usluga u pojedinim sektorima (prvenstveno prometu - zračnom i pomorskom) ili pitanja ulaganja u energetske sektor.

S obzirom da na to da pregovori oko TTIP-a još nisu dovršeni, nemoguće je sa sigurnošću reći hoće li ili neće TTIP sadržavati gore navedene odredbe. Ukoliko bude sadržavao bilo koju odredbu koja prelazi okvire isključive nadležnosti Europske unije, Republika Hrvatska će, kao i u slučaju Sporazuma s Kanadom i Singapurom, čvrsto stajati na stajalištu da se radi o „mješovitom ugovoru“.

Što se tiče transparentnosti samog procesa pregovaranja o TTIP-u, naglašavamo da se pregovori o Partnerstvu za transatlantsku trgovinu i ulaganja vode uz maksimalnu moguću transparentnost, s ciljem uklanjanja svih mogućih sumnji javnosti u vezi sa sadržajem i tijekom pregovora. Pregovori TTIP-a najtransparentniji su trgovinski pregovori koje je Europska komisija ikada vodila. Zbog velikog interesa javnosti i kritika da se pregovori o TTIP-u vode u tajnosti, prvi put u povijesti, 9. listopada 2014. godine, na sastanku Europskog vijeća države članice jednoglasno su odlučile skinuti oznaku tajnosti sa smjernica

za pregovore o TTIP-u.

Nakon toga, u siječnju 2015. godine Europska komisija je objavila dokumentaciju, te stavove Europske unije u vezi sa svim pregovaračkim poglavljima na stranicama Opće uprave za trgovinu Europske komisije (DG TRADE). Glavni cilj objave dokumenata je da se svaki građanin Europske unije može informirati o čemu se u TTIP-u pregovara. Nadalje, učinjen je pomak i u odnosu na dostupnost američkih pregovaračkih dokumenta, te su navedeni dokumenti sada dostupni u veleposlanstvima Sjedinjenih Američkih Država u državama članicama gdje su otvorene posebne sobe za čitanje. S tim u vezi, 11. svibnja 2015. godine imenovanim predstavnicima tijela državne uprave u Republici Hrvatskoj dostupni su američki pregovarački dokumenti u Veleposlanstvu Sjedinjenih Američkih Država u Zagrebu.

Vlada Republike Hrvatske planira intenzivirati te uključiti organizacije civilnog društva u aktivnosti vezane uz pregovore o TTIP-u, radi što boljeg informiranja sveukupne javnosti o koristima TTIP-a. Stav Vlada Republike Hrvatske jest da je hrvatsku javnost potrebno detaljno informirati o TTIP-u, njegovim ciljevima i važnosti za Republiku Hrvatsku i Europsku uniju. Svi zainteresirani subjekti moraju biti upućeni u sadržaj TTIP pregovora i ciljeve koje pregovarač nastoji postići. S obzirom na to da postoje i neka osjetljiva pitanja o kojima se ne raspravlja u sklopu pregovora (hormoni, pitanje GMO-a, snižavanje standarda, odustajanje od europskih vrijednosti), putem informiranja javnosti Vlada Republike Hrvatske stalno naglašava kako TTIP neće ići ispod dosadašnjih standarda, kako u Europskoj uniji, tako i u Republici Hrvatskoj.

Zaključno, Vlada Republike Hrvatske ističe da međuparlamentarna suradnja u Europskoj uniji predstavlja važan instrument koordinacije i ostvarivanja utjecaja nacionalnih parlamenata na proces donošenja odluka na europskoj razini te upravo takva suradnja u kontekstu TTIP pregovora može još više približiti Europsku uniju njezinim građanima.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim Izvješćem biti nazočni na sjednicama Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Vesnu Pusić, prvu potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu vanjskih i europskih poslova, Joška Klisovića, zamjenika ministrice vanjskih i europskih poslova, te mr. sc. Hrvoja Marušića, pomoćnika ministrice vanjskih i europskih poslova.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/15-08/05

URBROJ: 65-15-03

Zagreb, 21. svibnja 2015.

50 — REPUBLIKA HRVATSKE

Primljeno 25.05.2015	
Klasifikacija	Original
021 05 / 15-12 / 46	50501
Urednik	Podj. Vrij.
65-15-03	2 -

21

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 146 Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, ***Interpelaciju o radu Vlade Republike Hrvatske u vezi s njezinom ulogom u postupku pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država o sklapanju Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP)***, koju je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio 21 zastupnik u Hrvatskom saboru, aktom od 21. svibnja 2015. godine.

HRVATSKI SABOR

Zastupnici u Hrvatskom saboru

U Zagrebu, 21. svibnja 2015.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno 21-05-2015		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
021-12/15-08/05	65	
Urudbeni broj	Pril.	Vrij.
653-15-01	2	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 86. Ustava Republike Hrvatske i članka 145. Poslovnika Hrvatskoga sabora, zastupnici u Hrvatskom saboru podnose Interpelaciju o radu Vlade Republike Hrvatske u vezi s njezinom ulogom u postupku pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država o sklapanju Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP).

Za svoje predstavnike, koji će u njihovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, određuju se zastupnici Dragutin Lesar, Nansi Tireli i Zlatko Tušak.

U ime predlagatelja:

Dragutin Lesar

HRVATSKI SABOR

Zastupnici u Hrvatskom saboru

U Zagrebu, 21. svibnja 2015.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 86. Ustava Republike Hrvatske i članka 145. Poslovnika Hrvatskoga sabora, podnosimo

INTERPELACIJU

o radu Vlade Republike Hrvatske

Predmet interpelacije je:

uloga Vlade Republike Hrvatske u postupku pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država o sklapanju Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP).

Zastupnici koji podnose ovu interpelaciju smatraju kako je nužno otvoriti raspravu pred Hrvatskim saborom o postupcima i odlukama Vlade Republike Hrvatske i njezinoj ulozi u procesu pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država o sklapanju Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (dalje u tekstu: TTIP), te odgovornom pristupu samim pregovorima koji uključuje izradu studije utjecaja TTIP-a na hrvatsko gospodarstvo, prava iz rada, zaštitu zdravlja građana te okoliša, kao i transparentno informiranje hrvatske javnosti o tijeku i sadržaju pregovora.

Pregovori o sklapanju TTIP-a između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država započeti su u srpnju 2013. godine. Europska komisija dobila je mandat pregovarati u ime Europske unije i svih 28 država članica. U pregovorima Europska komisija nastupa na temelju smjernica koje je od vlada država članica Europske unije dobila radi pregovora o TTIP-u. Smjernice za pregovaranje vlade država članica imaju priliku iznijeti na sastancima Vijeća Europske unije. U samim pregovorima Europsku uniju predstavlja povjerenica Europske komisije za trgovinu, uz koju sudjeluju i timovi pregovarača i stručnjaka Europske komisije s raznih gospodarskih područja. Za zastupanje hrvatskih interesa u pregovorima međunarodnih trgovinskih sporazuma nadležno je Ministarstvo vanjskih i europskih poslova. Trenutno je završen deveti krug pregovora, no hrvatska javnost kao ni zastupnici u Hrvatskom saboru od Vlade Republike Hrvatske nisu dobili gotovo nikakve informacije o tijeku i sadržaju samih pregovora, kao ni stajalištima Republike Hrvatske vezanima uz pregovore o TTIP-u.

U okviru Europske unije, TTIP se proklamira kao najsloženiji bilateralni trgovinski i investicijski ugovor koji bi bio sklopljen na razini Europske unije, a na mrežnim stranicama Ministarstva vanjskih i europskih poslova o TTIP-u se može se pročitati procjena kako će ovaj ugovor donijeti europskom gospodarstvu 119 milijardi EUR godišnje, ukidanje carina, smanjenje visokih troškova izvoza u SAD i priliku za male i srednje poduzetnike. U postupku pregovaranja, zaključivanja i potpisivanja TTIP-a primjenjuju se odredbe članka 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje se odnose na trgovinsku politiku, te odredbe članka 218. istog ugovora koje se odnose na sklapanje međunarodnih ugovora. Iako se TTIP pravno tretira kao trgovinski ugovor, činjenica je da se radi o ugovoru koji daleko prelazi uobičajeni opseg trgovinskih sporazuma budući da mu je primarna svrha usklađivanje poslovnih okruženja i to u pogledu regulative, usklađivanjem postojećih pravila te donošenjem novih zajedničkih standarda. Velik naglasak stavlja se na poticanje investicija i uzajamnih ulaganja u sve sfere gospodarstva, uključujući javni sektor (javno zdravstvo, obrazovanje i dr.), što po prirodi stvari ne pripada u domenu klasičnih trgovinskih ugovora.

Tri glavne komponente TTIP-a su:

- a) pristup tržištu (trgovina robama i uslugama, trgovina, javne nabave)
- b) regulatorna suradnja i otklanjanje tehničkih prepreka trgovini, uključujući sanitarne te fitosanitarne mjere te sektore: lijekovi, kemikalije, medicinski uređaji, kozmetika, motorna vozila, tekstil, ICT i pesticidi
- c) pravila (pravila o podrijetlu, zaštita intelektualnog vlasništva, olakšavanje trgovine, trgovina i održivi razvoj, zaštita tržišnog natjecanja, trgovina energentima i sirovinama, odredbe o malim i srednjim poduzećima, kretanje kapitala i plaćanje, transparentnost i dr.).

Uz to, TTIP predviđa i mehanizam rješavanja sporova između ulagača i država (ISDS) koji je naišao na brojne primjedbe i zabrinutost širokog spektra zainteresirane javnosti, i to zbog manjka transparentnosti u odabiru arbitara, izostanka žalbenog postupka, sve učestalijeg korištenja ovog mehanizma na štetu suverenog prava država da mijenjaju smjer svojih javnih politika u svrhu promocije javnog interesa, kao što je bio slučaj s Australijom koju je korporacija Philip Morris tužila zbog strožih propisa u označavanju duhanskih proizvoda. Uslijed velikog pritiska javnosti ali i Europskog parlamenta, Europska Komisija je početkom svibnja predložila donekle modificirani prijedlog ISDS-a, o čemu je prva rasprava održana na Vijeću ministara vanjskih poslova dana 7. svibnja 2015. godine. O stajalištima koje je Vlada RH zagovarala na tom sastanku, kao ni sadržaju i razini postignutog dogovora, Vlada RH nije pružila informacije Hrvatskom saboru.

Budući da se radi o izuzetno važnom trgovinskom ugovoru, koji osim tržišnih odnosa ima intenciju regulatorno usklađivanje propisa i standarda s područja zdravstva, radnih odnosa, proizvodnje hrane, obrazovanja, zaštite okoliša, proizvodnje lijekova, uporabe pesticida i dr., čime zadire u najosjetljivija i najvažnija područja života hrvatskih građana, smatramo da je nužno da Vlada Republike Hrvatske odgovorno pristupi ovim pregovorima, te pokaže odgovornost prema svojim građanima pružajući im kvalitetne i provjerene informacije o TTIP-u.

Osnovni razlozi za podnošenje ove interpelacije su sljedeći:

1. Vlada Republike Hrvatske do sada nije izradila studiju utjecaja TTIP-a na hrvatsko gospodarstvo, društvene odnose (rad, zdravstvo, obrazovanje i druge javne usluge) i zaštitu okoliša
2. u *Prioritetima Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije* iz ožujka 2015. sklapanju ovog ugovora daje se deklaratorna podrška bez navođenja specifičnih uvjeta i pitanja od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, kao ni argumenata ili mjerljivih kriterija po gospodarskim područjima i u cjelini
3. Vlada Republike Hrvatske nije zauzela jasno stajalište da je TTIP potrebno definirati kao „mješoviti ugovor“ (mixed agreement) koji podliježe ratifikaciji u nacionalnim parlamentima, čime umanjuje važnost Hrvatskog sabora i europskih nacionalnih parlamenata, te se time priklonila „isključivo europskom“ modelu ugovora (EU-only), koji se potpisuje od strane Europske komisije i time stupa na snagu u svim državama članicama
4. Vlada Republike Hrvatske podržava sklapanje TTIP-a, a o toj činjenici, kao ni o razlozima podrške nije pružila kvalitetne ni transparentne informacije hrvatskoj javnosti.

OBRAZLOŽENJE:

1. Činjenica jest da je Vlada Republike Hrvatske dala podršku sklapanju TTIP-a bez da je prethodno izradila studiju utjecaja TTIP-a na domaće gospodarstvo i društvene odnose u cjelini. Ovakvo postupanje opravdano ulijeva nepovjerenje kako saborskih zastupnika, tako i hrvatske javnosti prema sklapanju TTIP-a. Trgovinski ugovori ovakvih razmjera u pravilu će najviše koristiti razvijenim gospodarstvima snažno orijentiranim na izvoz, dok na slabija gospodarstva, u koja se ubraja i Republika Hrvatska, mogu imati negativne posljedice i poremetiti ionako krhke gospodarske i socijalne prilike. Možebitno opravdanje da se radi o zanemarivim i još uvijek nepoznatim učincima ne stoji, budući da je susjedna Republika Slovenija, zemlja malog regionalnog gospodarstva, dala izraditi nezavisnu studiju koja je predložena javnosti još u siječnju 2015. Ta je studija pokazala da su pozitivni učinci na rast slovenskog BDP-a zanemarivi. Očekuje se pad radnih mjesta (najmanje 220 u najboljem slučaju, pa sve do 1.500 u slučaju veće liberalizacije trgovine) i to zbog smanjene konkurentnosti više važnih sektora (farmacije, autoindustrije i poljoprivrede) budući da očekivano povećanje izvoza u SAD od 35% neće kompenzirati očekivani pad izvoza u druge države članice EU. Stoga smatramo da je nužno da Vlada RH u što skorijem roku izradi studiju utjecaja TTIP-a na hrvatsko gospodarstvo i pribavi sve raspoloživa podatke za ovaj izračun. Stav Ministarstva vanjskih i europskih poslova kojim se izražava da studiju nije moguće izraditi jer se još ne zna što će sve TTIP-om biti ugovoreno držimo neozbiljnim, već apeliramo na diplomatsku i znanstvenu suradnju kako bi se izradila što kvalitetnija neovisna studija koja će razviti više mogućih scenarija te obuhvatiti sva relevantna područja, i na temelju koje će Republika Hrvatska odrediti svoje prioritetne uvjete i zauzimati službena stajališta u praćenju pregovora i konačnom odlučivanju o TTIP-u na razini Vijeća Europske unije.

2. U dokumentu Vlade RH *Prioriteti Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije*, koji je sukladno Zakonu o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske dostavljen Hrvatskom saboru 6. ožujka 2015. godine, Vlada RH obavještava Sabor o najvažnijim pitanjima, temama i stajalištima koje će u razdoblju 2015. godine zastupati pred tijelima Europske unije. Dokument ima tendenciju obuhvatiti najznačajnija pitanja iz nadležnosti EU, podijeljena na područja Općih poslova, Vanjskih poslova, Ekonomskih i financijskih pitanja, Pravosuđa i unutarnjih poslova, Poljoprivrede i ribarstva, Konkurentnosti, Prometa, telekomunikacija i energetike, Zapošljavanja, socijalne politike, zdravlja i pitanja zaštite potrošača, Okoliša i klimatskih promjena te Obrazovanja, mladih, kulture i sporta. U 17 stranica kojima je Vlada obuhvatila svoje prioritete i predstavila ih Saboru, o TTIP-u nije dana niti jedna mjerodavna informacija. U tekstu se tek izražava vrlo načelan stav da Vlada RH podržava sklapanje TTIP-a te da će u okviru zastupanja hrvatskih interesa u pregovorima o sklapanju bilateralnih trgovinskih sporazuma poseban fokus staviti na sklapanje ovog ugovora.

3. Vlada RH nije zauzela jasno stajalište da se TTIP ima smatrati „mješovitim ugovorom“ (mixed agreement). Status „mješovitog ugovora“ pretpostavlja da će svi sklopljeni ugovori zaključeni od strane Europske unije proći i ratifikaciju u nacionalnim parlamentima država članica EU. Na taj je način stala na stranu onih koji smatraju da TTIP pripada u kategoriju „isključivo europskih“ (EU-only) ugovora, koji se sklapaju od strane ovlaštenih tijela Europske unije, te stupaju na snagu u državama članicama samim potpisivanjem, bez naknadne ratifikacije u nacionalnim parlamentima. Ovakvim „stavom bez stava“ Vlada RH derogira važnost Hrvatskog sabora i odriče pravo i mogućnost da se i domaći parlament uključi u donošenje strateških odluka za Europsku uniju, koje će se dugoročno odraziti na svim poljima hrvatskog gospodarstva i društva u cjelini. Na važnost pitanja određenja TTIP-a kao „mješovitog ugovora“ ukazuju i aktivnosti predsjednika 20 europskih parlamenata država članica Europske unije, koji su se u lipnju 2014. sa zajedničkom inicijativom obratile Europskoj komisiji tražeći da se TTIP definira upravo kao „mješoviti ugovor“, a ne „isključivo europski“. Republika Hrvatska nije bila među potpisnicama ove inicijative. Na ovaj upit država članica u listopadu 2014. godine odgovor je dao potpredsjednik Europske komisije Maroš Šefčović, tvrdeći da još uvijek nije moguće odrediti prirodu TTIP-a, već će se ona znati tek kada uvjeti sporazuma budu ispregovarani. U odgovoru se navodi važnost da se o TTIP-u i sporazumima slične prirode povede široka i kvalitetna rasprava u nacionalnim parlamentima, koja će objasniti uvjete i posljedice sklapanja ovakvih ugovora. U međuvremenu, provode se brojni diplomatski naponi da se TTIP svrsta u „mješovite ugovore“. U isto vrijeme, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova koje zastupa Republiku Hrvatsku u pregovorima o TTIP-u u tim naporima nema nikakvog udjela.

4. Smatramo da Vlada Republike Hrvatske putem Ministarstva vanjskih i europskih poslova ima dužnost obavještavati hrvatsku javnost o svim bitnim sastavnicama TTIP-a, o svim fazama i područjima pregovora te stajalištima koje je Republika Hrvatska u tim pregovorima zauzela. Do sada nije izrađen niti jedan sustavan prikaz stajališta Republike Hrvatske o TTIP-u, niti je hrvatska javnost upoznata sa sadržajem 24 poglavlja ugovora o kojima se raspravlja. Hrvatskoj javnosti nisu poznati diplomati koji su zaduženi za zagovaranje stajališta Republike Hrvatske u Bruxellesu, niti joj je poznat ishod pregovora u odnosu na hrvatska stajališta. Mrežne stranice Ministarstva vanjskih i europskih poslova sadrže površne informacije, te je dojam da je nadležno ministarstvo stava kako je svoju obvezu informiranja ispunilo objavljivanjem poveznica (*linkova*) na mrežne stranice Europske komisije.

Obzirom na navedeno, podnositelji Interpelacije predlažu Hrvatskom saboru da nakon provedene rasprave donese sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Zadužuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku 30 dana Hrvatskom saboru dostavi cjelovito izvješće o aktualnom statusu pregovora o TTIP-u, koje će uključiti prikaz svih dosad definiranih stajališta Vlade Republike Hrvatske u svim dosad održanim krugovima pregovora i rasprava u okviru Vijeća Europske unije, s posebnim naglaskom na mehanizam ISDS te stajališta o opsegu sporazuma s obzirom na javne usluge i javnu nabavu.

2. Hrvatski sabor zauzima stajalište da TTIP spada u kategoriju „mješovitih ugovora“, koji nakon zaključivanja podliježe ratifikaciji u Hrvatskom saboru, i zadužuje Vladu Republike Hrvatske da se za taj stav jasno, nedvosmisleno i aktivno zalaže pred svim tijelima Europske unije ovlaštenim za pregovaranje, zaključivanje i potpisivanje TTIP-a

3. Zadužuje se Vlada Republike Hrvatske da se pred svim tijelima Europske unije ovlaštenima za pregovaranje, zaključivanje i potpisivanje TTIP-a bez odgađanja založi za potpuno uklanjanje oznaka tajnosti s pregovora o TTIP-u u odnosu na nacionalne parlamente država članica Europske unije, i time doprinese transparentnosti pregovora o TTIP-u i dostupnosti svih relevantnih informacija o TTIP-u zastupnicima u Hrvatskom saboru

4. Zadužuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku od četiri mjeseca Hrvatskom saboru dostavi **nezavisnu studiju utjecaja** TTIP-a na hrvatsko gospodarstvo, pružanje javnih usluga, društvene odnose, javno zdravstvo i zaštitu okoliša, na način:

Pored općih pokazatelja i makroekonomske analize, kao područja posebnog interesa hrvatske javnosti koja bi trebala biti obuhvaćena studijom utjecaja, navodimo sljedeće:

a) Radnička prava i kolektivno pregovaranje

Činjenica je da je Europska unija potpisnica osam konvencija Međunarodne organizacije rada (ILO) koje štite prava radnika i kolektivno pregovaranje, dok su Sjedinjene Američke Države potpisnice samo dviju od tih konvencija. Stoga očekujemo jasne i konkretne odgovore vezane uz posljedice potpisivanja TTIP-a i zaštite radničkih prava na području Republike Hrvatske. Također očekujemo odgovore o uvjetima fluktuacije radne snage i stajalištima EU i SAD što se tiče zaštite prava radnika. Poznato je da SAD ima niže standarde od EU što se tiče kolektivnog pregovaranja, slobode udruživanja i organiziranja radnika, te da se radnička prava sve češće navode kao „prepreka poslovanju“. Analiza i studija utjecaja treba uključiti jasne odgovore na pitanja zaštite radnika i kolektivnog pregovaranja. Potrebno se osvrnuti i na odredbe TTIP-a o „outsourcingu“ radne snage iz Europske unije u SAD u odnosu na prava iz rada.

b) ISDS mehanizam – rješavanje sporova između investitora i države

ISDS mehanizam sastavnica je međunarodnih trgovinskih ugovora, a sadrži ugovoreni način rješavanja sporova između investitora i država. Njime se investitoru daje mogućnost da tuži i dobije odštetu od države koja, promjenom nekih propisa nakon ugovaranja investicije, umanjuje planirani profit investitora. U studiji valja prikazati procjenu mehanizama ISDS-a o kojima se pregovara, usporediti do sada poznate slučajeve i visine odšteta koje su plaćale države s

mehanizmima ugovorenima na sličan način, te sačiniti projekcije najizglednijih slučajeva u kojima bi potencijalni investitor mogao od Republike Hrvatske tražiti odštetu, uspoređujući zakonodavnu dinamiku naše zemlje u odnosu na izmjene poreza, uvjeta rada, minimalne plaće te doprinosa za zdravstveno i mirovinsko osiguranje. Također se potrebno osvrnuti na ugovorene uvjete za potraživanje odštete zbog neotklonjenih administrativnih barijera kao prepreke investicijama i poslovanju, budući da je pred Republikom Hrvatskom još uvijek velik izazov rješavanja ovog pitanja. Pored toga, potrebno je detaljno prikazati ugovorene ili ponuđene sustave rješavanja sporova (arbitraže i međunarodni sudovi).

c) Javno zdravstvo

U studiji je potrebno sustavno izložiti ponuđene ili dogovorene uvjete vezano uz ulazak privatnih investitora i osiguravatelja u sektor javnog zdravstva i odredbe o mogućoj privatizaciji zdravstvenih usluga, posebice u odnosu na cijenu, kvalitetu i dostupnost zdravstvenih usluga. Ovo je područje ocijenjeno kao najkontroverznije u pregovorima o TTIP-u, a informacije su rijetke i pomno čuvane. Poseban osvrt u ovom području potrebno je staviti i na ISDS mehanizam, imajući u vidu iskustvo Slovačke koja je 2007. godine, nakon što je odlučila zaustaviti započetu privatizaciju zdravstva, bila tužena od osiguravateljske kuće Achmea, te joj je po izgubljenom sporu bila primorana isplatiti gotovo 30 milijuna eura odštete. Ista osiguravateljska kuća, upravo temeljem ugovorenog ISDS mehanizma, tužila je i Poljsku, koja joj je naposljetku morala isplatiti 1,85 milijardi eura odštete.

d) Proizvodnja hrane i GMO

Poznata je činjenica da su američki standardi u proizvodnji hrane kvalitativno niži i neusporedivo manje rigorozni, posebice u odnosu na GMO proizvode. S druge strane, Europska unija još uvijek se drži pravila o "nultoj toleranciji" na GMO proizvode, što predstavlja prepreku trgovini te ima štetne posljedice po američke izvoznike. U studiji je potrebno izložiti detaljnu usporedbu standarda EU o GMO proizvodima i sigurnosti hrane i standarda SAD-a koji će se usklađivati putem TTIP-a. Studija i argumenti vezani uz standarde proizvodnje hrane trebaju biti potkrijepljeni konkretnim podacima, kako bi se načinio pomak s uobičajenog odgovora kojeg hrvatska nadležna tijela daju na ovo pitanje, a to je cit. „*da se neće ići protiv niti ispod sadašnjih standarda*“.

e) Zaštita okoliša

Potrebno je prikazati i analizirati propise o zaštiti okoliša koji su na snazi u SAD-u i Europskoj uniji, a koji su predmet pregovora o TTIP-u u području regulatorne suradnje i donošenja zajedničkih pravila. U studiji posebnu pozornost treba posvetiti usporedbi pravila koja reguliraju zabranu uporabe štetnih kemikalija u industriji. Također, potrebno je jasno razložiti i usporediti sadržaj pregovora i regulativu EU i SAD-a s područja energetike vezano uz proizvodnju biodizel goriva, nafte, te plina dobivenog hidrauličnim lomljenjem tla (fracking).

f) Poljoprivreda

Analiza IFO instituta o utjecaju TTIP-a na gospodarstvo EU pokazuje da bi potpisivanje tog sporazuma smanjilo dohodak u poljoprivredi odnosno djelatnosti proizvodnje hrane u Europskoj uniji. Također, prema nedavnoj studiji o održivoj poljoprivredi za Hrvatsku, Srbiju, Crnu Goru i Bosnu i Hercegovinu koju je naručila zaklada Heinrich Böll Zagreb, proizlazi da bi upravo ekološka poljoprivreda za ove zemlje imala najbolje socio-ekonomske i ekološke učinke. Obzirom na značaj poljoprivredne djelatnosti i njezin udio u BDP-u odnosno ukupnoj zaposlenosti, od velike je važnosti da Republika Hrvatska izradi detaljnu analizu utjecaja TTIP-a na poljoprivredu.

g) Uporaba pesticida

Ovo važno pitanje za zaštitu zdravlja ljudi i okoliša važno je prikazati na način da se usporede odredbe Direktive 2009/128/EC kojom se donose smjernice za postizanje održive uporabe sredstava za zaštitu bilja i biocida i koja donosi standarde o kontroli uporabe pesticida na području Europske unije, te točaka i sadržaja pregovora o ovom pitanju u okviru TTIP-a, imajući u vidu da SAD ima u značajnoj mjeri niže kriterije za uporabu pesticida pri proizvodnji hrane.

h) Uvoz i izvoz

Potrebno je izvršiti analizu utjecaja kojeg će TTIP imati po domaći izvoz u odnosu na podatke o robnoj razmjeni Republike Hrvatske i SAD-a, kao i Republike Hrvatske i pojedinih država članica EU te povezanih nacionalnih ekonomijama poput Turske, obzirom na očekivane promjene u robnoj razmjeni tih zemalja sa SAD-om, što može utjecati na izvozni potencijal Republike Hrvatske kako u SAD, tako i u EU i povezane ekonomije. Isto je tako potrebno napraviti projekciju uvoza iz SAD-a nakon sklapanja TTIP-a, obzirom na zastupljenost i vrstu robe u domaćem uvozu.

i) Malo i srednje poduzetništvo i obrt

Stav je Republike Hrvatske da će TTIP imati povoljan utjecaj na razvoj malog i srednjeg poduzetništva i pospješiti izvoz. Ta tvrdnja za sada nije potkrijepljena podacima, pa je u studiji potrebno prikazati analizu i konkretne podatke vezane uz vrstu djelatnosti, područja izvoza kao i područja uvoza malih i srednjih poduzeća te obrta, uz ostala područja i načine predviđenog razvoja (međunarodno umrežavanje, gospodarska suradnja i dr.).

j) Obrazovanje

U studiji treba jasno razložiti točke pregovora vezane uz područje obrazovanja. Ovdje je od posebne važnosti dati odgovor na najavljenju mogućnost daljnje komercijalizacije obrazovnog sustava i objasniti uvjete osnivanja i djelovanja franšiza stranih privatnih fakulteta, posebice u odnosu na obrazovne standarde država članica EU.

k) Zaštita osobnih podataka

U studiji je potrebno dati odgovor na pitanje o regulaciji zaštite osobnih podataka u okviru pregovora o TTIP-u. Ovaj prikaz potrebno je dati u odnosu na opće odredbe TTIP-a o ovom pitanju, kao i dostupnosti i obrade osobnih podataka u svrhu marketinga i prodaje. Potrebno je razložiti i odredbe TTIP-a o zaštiti osobnih podataka u kontekstu nadzora nad kršenjem autorskih prava u odnosu na ovlaštenike i način nadzora.

l) Regulatorna suradnja i ustavnost TTIP-a

Potrebno je analizirati predložene mehanizme regulatorne suradnje u pogledu dugoročnog usklađivanja industrijskih standarda i otklanjanja barijera trgovini, a s obzirom na njihov učinak na zakonodavni postupak u EU te na nacionalnoj razini, posebice s obzirom na rizike po primjenu načela supsidijarnosti, zaštitu suvereniteta, kao i osiguranja ravnopravnosti svih aktera u političkom odlučivanju te zakonodavne i nadzorne uloge nacionalnih parlamenata. Ovo je povezano i s potrebom analize potencijalnih neusklađenosti odredaba TTIP-a s Ustavom RH, posebice u pogledu zaštite ustavnog načela ravnopravnosti, o čemu je već pokrenuta stručna rasprava u više država članica.

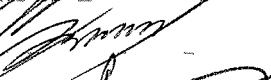
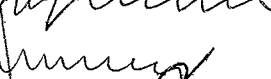
i) Izmjene i otkaz ugovora o TTIP-u

Potrebno je jasno i precizno prikazati način i uvjete izmjene ugovorenih uvjeta nakon stupanja na snagu TTIP-a. Prikaz podrazumijeva jasno navođenje tijela ovlaštenih za pokretanje

postupka izmjene, dopuštene razloge za izmjenu, sam postupak izmjene, procjenu trajanja postupka te odredbe ISDS-a koje se odnose na naknadnu izmjenu ugovorenih uvjeta. Iste podatke potrebno je navesti i za postupak otkaza ugovora o TTIP-u.

5. Temeljem članka 4. stavka 1. Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (NN 81/13), Hrvatski sabor donosi odluku da ovlasti Sabora iz predmetnog zakona vezano uz TTIP izvršava Hrvatski sabor.

Na temelju članka 86. Ustava Republike Hrvatske i članka 145. Poslovnika Hrvatskoga sabora, mi dolje potpisani zastupnici, podnosimo Interpelaciju o ulozi Vlade Republike Hrvatske u postupku pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država o sklapanju Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP):

Red. br.	IME I PREZIME	POTPIS
1.	Drogutin Lesov	
2.	Marko Tujak	
3.	JOSIP SALAPIĆ	
4.	BORO GRUBIŠIĆ	
5.	DINKO BURIĆ	
6.	IVAN ĐEMIC	
7.	GORO ČEŠEK	
8.	KRESINKA JUDALO	
9.	IVAN ĐUROVIĆ	
10.	IVAN ŠIMUNOVIĆ	
11.	NANSI TIRELI	
12.	BRANKO HRG	
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		

Na temelju članka 86 Ustava Republike Hrvatske i članka 145. Poslovnika Hrvatskoga sabora, mi dolje potpisani zastupnici, podnosimo Interpelaciju o ulozi Vlade Republike Hrvatske u postupku pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država o sklapanju Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP):

Red. br.	IME I PREZIME	POTPIS
1.	BRANKO VUČIĆ	
2.	NIKOLA JULIJAŠIĆ	
3.	MIRELA KOVČIĆ	
4.	MLADEN DOVAK	
5.	NATALIJA MARTINČEVIĆ	
6.	VEŠNA ŠABOLIC	
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		

Na temelju članka 86. Ustava Republike Hrvatske i članka 145. Poslovnika Hrvatskoga sabora, mi dolje potpisani zastupnici, podnosimo Interpelaciju o ulozi Vlade Republike Hrvatske u postupku pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država o sklapanju Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP):

Red. br.	IME I PREZIME	POTPIS
1.	IVAN GRUBIŠIĆ, bez zastupništva	Ivan Grubišić
2.	DAMIR KATIN	Damir Katin
3.	NADRAVKA KOŠAR	Nadranko Kosić
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		